

TOELICHTING LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Rijnbandijk 11a te Ingen

HDD Advies
Voorstraat 8
4033 AD Lienden

T. 085 – 023 90 59
www.hddadvies.nl
info@hddadvies.nl

Plangebied: Rijnbandijk 11a te Ingen

Opdrachtgever: Boomkwekerij Peterman V.O.F.
Bert Peterman
Rijnbandijk 11a
4031 KN Ingen

Datum: 19 oktober 2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Planlocatie	3
1.3 Leeswijzer	4
2 Plangebied	5
2.1 Ruimtelijke en functionele structuur	5
2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied	7
2.3 Beschrijving nieuwe situatie	10
3 Landschapsbeleid	12
3.1 Landschapsonwikkelingsplan Buren	12
3.2 Deelgebied 23 'De stroomruggen met hun dorpen en lommerrijke linten'	13
4 Landschappelijke inpassing	15
Bijlage A – Tekeningen landschappelijke inpassing	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het opstellen van voorliggend landschapsplan is vanwege de voorgenomen ontwikkeling en uitbreiding van het bedrijf aan de Rijnbandijk 11a in Ingen. Het bouwvlak ter plaatse wordt vergroot en de functieaanduiding 'containerteelt' wordt aan een deel van het bouwvlak toegekend.

Binnen het plangebied is een bedrijfswoning, een schuur, een overkapping, een tuinhuis, een kasje en een mantelzorgwoning aanwezig. Het erf is deels verhard ten behoeve van de toegang tot het plangebied, manoeuvreerruimte en bereikbaarheid van de achterliggende gronden met werktuigen/voertuigen.

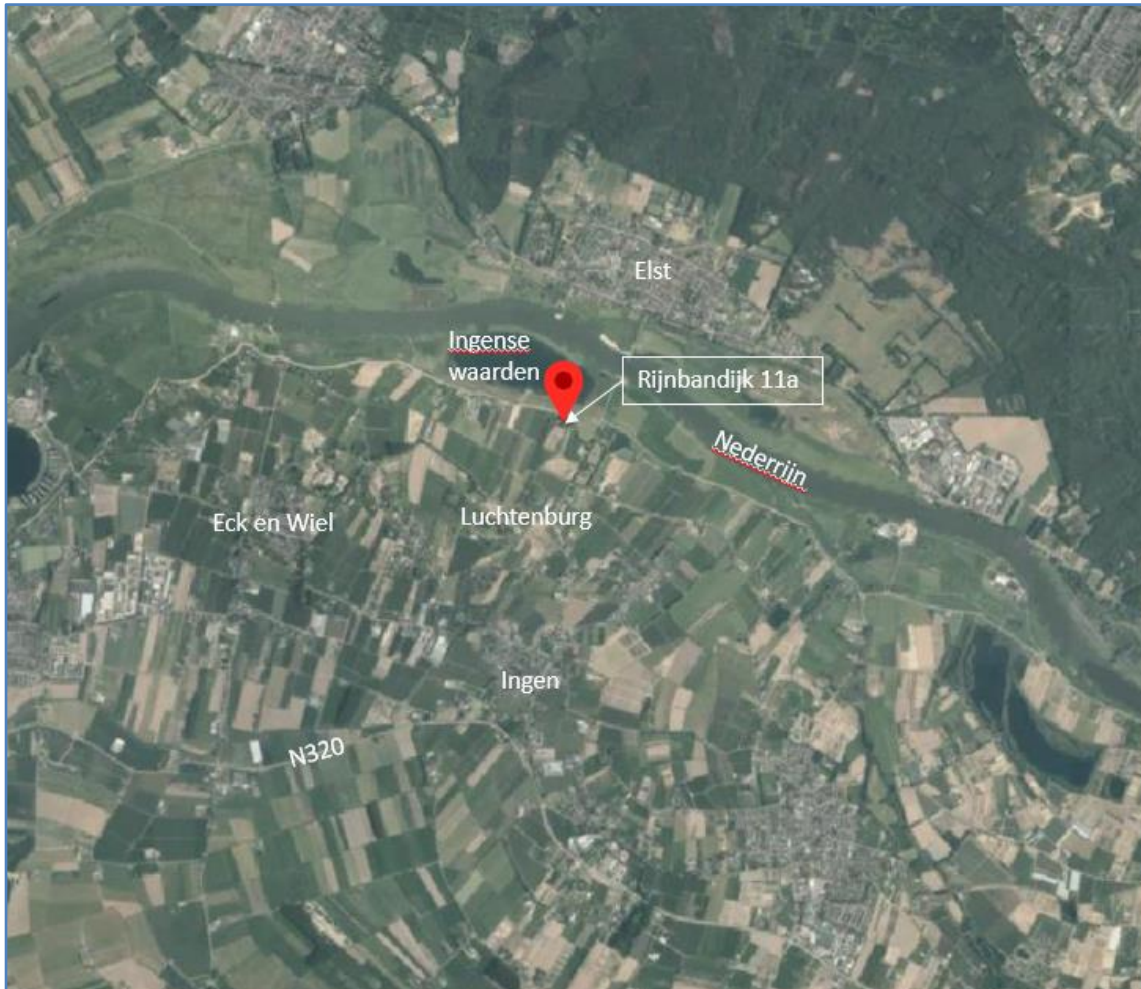
De schuur en overkapping die aanwezig zijn binnen het plangebied zijn te klein om alle werktuigen te stallen, om bomen gereed te maken voor transport en laden en lossen van bomen en kweekgoed. Daarom heeft de initiatiefnemer het voornemen om een nieuwe grotere loods te bouwen die passend is bij de bedrijfsvoering.

Ten behoeve van de bedrijfsuitbreiding wordt de landschappelijke indeling van het perceel herzien. Alvorens de bestemmingsplanaanpassing wordt doorgevoerd, is het van belang om een goede landschappelijke inpassing van het perceel uit te werken en te verbeelden. In dit landschapsplan wordt de huidige ruimtelijke context en het huidige ruimtelijk beleid ten aanzien van onderhavig plan beschreven en worden de mogelijkheden voor een goede landschappelijke inpassing uiteengezet in woord en beeld.

1.2 Planlocatie

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Buren ten noorden van de kern Ingen en het buurtschap Luchtenburg. Het plangebied ligt aan de Rijnbandijk langs de Nederrijn. Tussen de dijk en de Nederrijn liggen de Ingense Waarden. Hier wordt zand gewonnen en op termijn natuur ontwikkeld. Ten noorden aan de overkant van de Nederrijn ligt Elst in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Ten zuidwesten van het plangebied ligt de kern Eck en Wiel.

Omliggende gronden zijn veelal in gebruik ten behoeve van de fruitteelt, grasland en/of bouwland. Naast het plangebied staat een burgerwoning op de Rijnbandijk nummer 13. Verder zijn op geruime afstand van het plangebied en ten zuidoosten van het plangebied enkele woningen in een landbouwmechanisatiebedrijf aanwezig. Op onderstaande figuur is de planlocatie in zijn omgeving weergegeven.

Figuur 1.1 Wijdere omgeving van de Rijnbandijk 11a te Ingen (Bron: Google Maps).

1.3 Leeswijzer

In de voorliggende toelichting wordt de landschappelijke inpassing van de planlocatie toegelicht. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt het specifieke landschapsbeleid van de gemeente Buren uiteengezet. Ten slotte wordt in hoofdstuk 4 de landschappelijke inpassing op de planlocatie toegelicht.

2 PLANGEBIED

2.1 Ruimtelijke en functionele structuur

De oude kern van Ingen bestaat uit lintbebouwing langs de hoofdwegen en de bebouwing rond het karakteristiek dorpsplein. In deze gebieden komt een mix voor van wonen, bedrijven en detailhandel. De oude kerkpaden zijn samen met de lintbebouwing en het dorpsplein kenmerkend voor de stedenbouwkundige structuur van het dorp. De nieuwere woonwijken zijn vooral aan de zuidzijde gelegen waardoor de oudere lintbebouwing aan de noordzijde van Ingen zijn waardevolle relatie met het buitengebied heeft behouden. Ook komen er enkele bijzonder gebouwen als een molen, een kerk en enkele karakteristieke boerderijen voor.

Beeldbepalend in dit landschapsensemble zijn de slingerende linten van erven met hun zeer goed verzorgde beplantingen. Eigenlijk lijkt elk erf weer een paradijsje, zeker in de lente en zomer als alles groen is en in bloei staat. De erfbeplantingen hebben vaak ook een bijzonder sortiment bomen en struiken. Hieraan zie je ook dat dit de Betuwe is met een rijke traditie in de boomteelt. Die traditie is natuurlijk te herkennen op de bedrijven van de vele boomtelers, maar dus ook op de particuliere erven. Die traditie zit de mensen blijkbaar in de genen.

Het lommerrijke karakter van dit deel van Buren uit zich in al die rijk beplante erven die tot aan de wegberm komen. Het land wordt gebruikt tot aan de rand van de weg. De bermen zijn smal. Soms te smal voor beplanting, maar ook zien we daar de benutting: fruitbomen en soms notenbomen. Het voorpootrecht is hier op veel plaatsen nog van kracht. Als je het goed bekijkt is hier namelijk amper wegbeplanting aanwezig. Die vind je eigenlijk alleen buiten de bewoningslinten, in de komgebieden. De dorpen Ingen, Ommeren en Lienden hebben een druk sociaal-maatschappelijk leven. De verankering met het landschap is overal voelbaar.

Die levendige dorpen liggen in een landschap met druk bewoonde linten waarlangs een grote verscheidenheid aan activiteiten plaatsvindt. Dit landschapsensemble wordt gekenmerkt door de lommerrijke sfeer van het landschap met een verweving van grootschalige fruit- en boomteelt, kleinschaliger bedrijvigheid op de erven in de lintbebouwing en de verspreide 'burgerbebouwing' ertussendoor.

In figuur 2.1 zijn historische kaarten van de omgeving van het plangebied weergegeven. Hierop is te zien dat het gebied door de jaren heen een herkenbare verkavelingsstructuur heeft behouden. Het directe landschap heeft wel meerdere veranderingen ondergaan in de loop der jaren. Op de kaarten is te zien dat de Ommerenveldseweg altijd al een belangrijke verbindingsweg is geweest.

Figuur 2.1 Topografische situatie omstreeks 1875, 1960, 1987 en 2022.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

Het plangebied ligt aan de Rijnbandijk 11a te Ingen. Dit bevindt zich in het buitengebied van gemeente Buren, ten noorden van het buurtschap Luchtenburg. In de direct omgeving zijn een aantal woningen en een landbouwmechanisatiebedrijf aanwezig. De omliggende gronden zijn hoofdzakelijk in gebruik ten behoeve van fruitteelt. Daarnaast zijn gronden in gebruik als bouwland en grasland. Ten noorden van het plangebied stroomt de Nederrijn. In figuur 1.1 is de direct omgeving van de planlocatie weergegeven.

Het plangebied bestaat op dit moment uit een bedrijfswoning met tuinhuis en een kas. Daarnaast is een schuur en een overkapping aanwezig die gebruikt worden voor het agrarisch bedrijf. Ook is een mantelzorgwoning aanwezig binnen het plangebied. Het terrein is deels in gebruik als tuin bij de bedrijfswoning en deels verhard ten behoeve van de toegang tot het plangebied en manoeuvreerruimte.

Figuur 2.2 e.v. geven de huidige situatie van het plangebied weer.

Figuur 2.2 - Huidige situatie Rijnbandijk 11a te Ingen (Bron: BAG viewer).

Figuur 2.3 - Huidige situatie, gezien vanaf noordoostzijde vanaf de Rijnbandijk (Bron: Google Streetview).

Figuur 2.4 - Huidige situatie, gezien vanaf de noordoostzijde vanaf de Rijnbandijk (Bron: Google Streetview).

Figuur 2.5 - Huidige situatie, gezien vanaf de noordwestzijde vanaf de Rijnbandijk (Bron: Google Streetview).

2.3 Beschrijving nieuwe situatie

In de beoogde situatie ontwikkelde de boomkwekerij achtergelegen aan de Rijnbandijk 11a zich. Er wordt een loods gebouw die voldoet aan de hedendaagse eisen en die passend is bij de bedrijfsvoering van de initiatiefnemer. Daarnaast wordt ruimte geboden aan de niet-grondgebonden agrarische productie als ondergeschikte nevenactiviteiten bij het grondgebonden agrarisch bedrijf, ook wel te noemen containerteelt.

Om deze beoogde situatie mogelijk te maken, is de initiatiefnemer voornemens de locatie te ontwikkelen. Het bouwvlak zal worden vergroot. Dit maakt het mogelijk een nieuw bedrijfsgebouw te realiseren op voldoende afstand van de woning Rijnbandijk 13. Met het vergrootte bouwvlak en het verkrijgen van de functieaanduiding 'containerteelt' op het achtergelegen perceel, kan het bedrijf van de initiatiefnemer zijn huidige bedrijfsactiviteiten uitbreiden.

Voldoende beplanting rondom erven zijn kenmerken voor de omgeving. Daarom worden in de nieuwe situatie knotwilgen aangeplant aan de oostelijke zijde van het perceel. Onder deze knotwilgen zal een bloemenrand worden ingezaaid. Met deze landschappelijke inpassing wordt voortgeborduurd op bestaande landschappelijke elementen. Hiermee wordt de voorgenomen situatie landschappelijk ingepast. Onderstaand wordt de beoogde landschappelijke inpassing weergegeven. Figuur 2.7 betreft voorbeelden van de voorgenomen soort boomteelt.

Figuur 2.6 - Voorgenomen landschappelijke inpassing.

Figuur 2.7 - Voorbeelden van voorgenomen boomteelt aan de Rijnbandijk 11a.

Rechtsonder van figuur 2.7 laat zijn dat rondom de bomenvelden stelconplaten worden aangelegd ten behoeve agrarische bewerkbaarheid. Dit is ook het voornemen bij onderhavig initiatief. Zoals te zien zorgt dit voor een open aanzicht op het perceel. De stelconplaten zijn niet per se een wenselijk aanzicht, zeker nabij Rijnbandijk waar recreatie en toerisme enorm is. Derhalve wordt voor het perceel aan de Rijnbandijk landschappelijke inpassing voorzien. Deze wordt voorzien aan de oostelijke zijde van het perceel. Gezien dit nog maar een smalle strook betreft naast de stelconplaten, is gekozen voor het inzaaien van een bloemenmengsel. Daarnaast worden, net zoals in figuur 2.7, grasbanen ingezaaid tussen de bomenrijen.

3 LANDSCHAPSBELEID

3.1 Landschapsontwikkelingsplan Buren

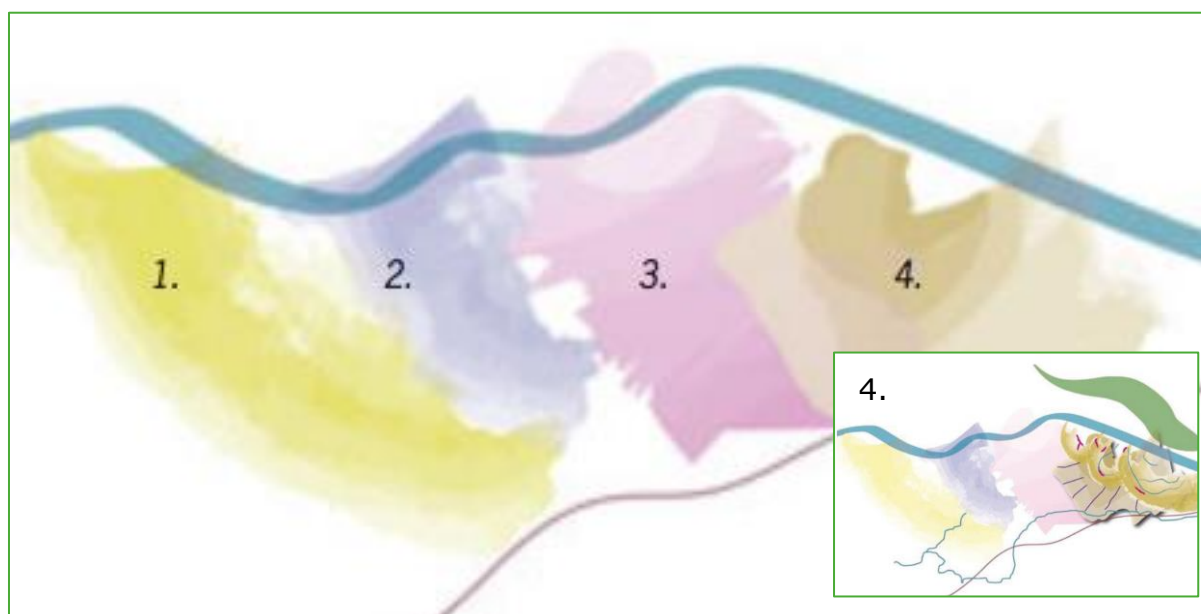
Het plangebied valt onder het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Buren. In dit plan worden concrete handvatten geboden waarmee de gemeente initiatieven snel kan goed- of afkeuren. Het is daarmee een visie op welke ontwikkelingen de gemeente wel en niet in het landschap wil hebben.

Het landschapsontwikkelingsplan schetst de ontwikkelingsrichting in verschillende delen van het landschap. Het geeft aan waar nieuwe ontwikkelingen plaats kunnen vinden, waar de openheid voorop moet staan en waar het gebruik van het landschap breder kan worden door recreatie, waterbeheer en natuur. De visie van het plan is gericht op het versterken van de variatie in de vier landschapsensembles binnen de gemeente. Tevens is het gericht op het verstevigen van de banden tussen de gebieden en de kwaliteit te stimuleren.

Binnen de gemeente Buren zijn – op basis van de historie én het huidige gebruik – verschillende varianten van het rivierenlandschap te herkennen:

1. Buren's historische rivierenlandschap;
2. Rijswijk's weidse rivierenlandschap;
3. Maurik's dynamische rivierenlandschap;
4. Lienden's lommerrijke rivierenlandschap.

Het plangebied ligt in het Lienden's lommerrijke landschap. Zie ook figuur 3.1.

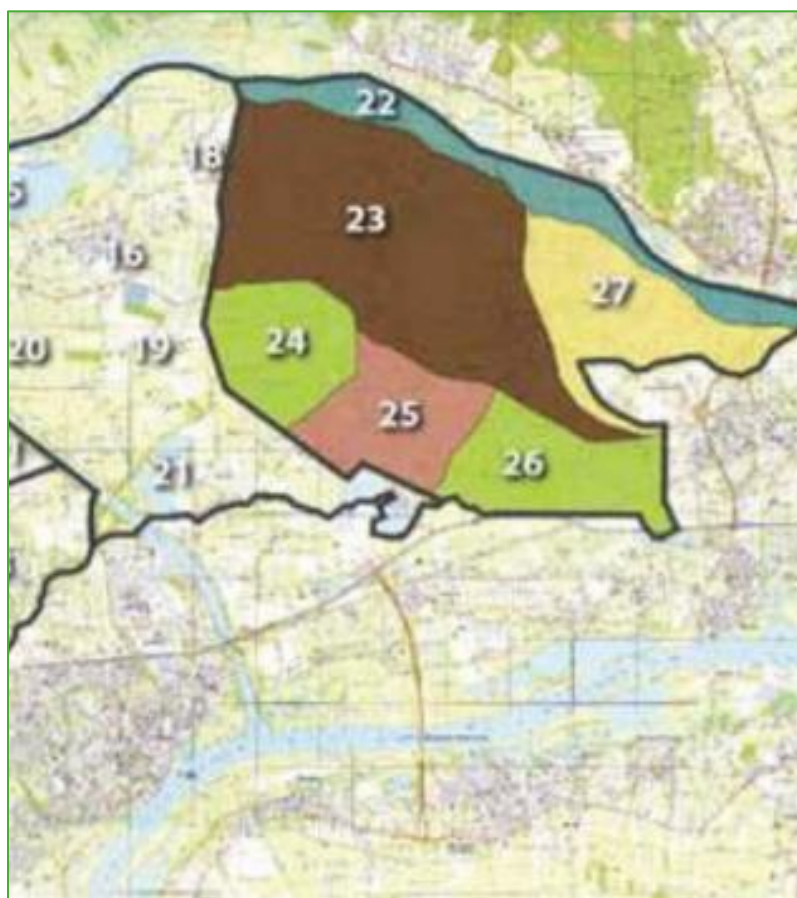
Figuur 3.1: Vier landschapsensembles in het landschap van Buren

Beeldbepalend in dit landschapsensemble zijn de slingerende linten van erven met hun zeer goed verzorgde beplantingen. Eigenlijk lijkt elk erf weer een paradijsje, zeker in de lente en zomer als alles groen is en in bloei staat. Ook de vele nieuwe bewoners die de afgelopen 10 jaar geleden besloten hier een vervallen boerderijtje op te gaan knappen en er te gaan wonen. Iedereen is druk en men houdt niet van verspilling. Ieder bewaart van alles op zijn erf en elke vierkante meter wordt benut. De vele fruittelers ertussendoor versterken het besloten karakter van de woonlinten. Als die gaarden ook in bloei staan is de Betuwe spectaculair.

In dit landschap zijn, naast de moderne fruit- en boomteeltbedrijven, de vele particulieren met een stukje grond de drijvende kracht achter de ontwikkeling van het landschap. Heroriënterende fruitteelt, schaalvergroting of verbreding, is genoemd als één van de stuwende krachten in het LOP. Tevens is de functionele karakteristiek dat er buiten de dorpen een menging ontstaat van lekker wonen, allerlei bedrijvigheid en grootschalige fruit- en boomteeltbedrijven.

3.2 Deelgebied 23 ‘De stroomruggen met hun dorpen en lommerrijke linten’

Het ‘Lienden’s lommerrijke landschap’ is onderverdeeld in verschillende deelgebieden. Het plangebied is gelegen in deelgebied 23: “De stroomruggen met hun dorpen en lommerrijke linten: achterommetjes en Betuwse lanen”. Zie ook figuur 3.2.

Figuur 3.2: Het plangebied ligt in deelgebied 25.

In het gebied van de stroomruggen met de dorpen en woonlinten bepalen de fruit- en boomteelt en daartussendoor de vele erven het beeld. Gewenst is hier de traditie van de rijke en veelsoortige boomplantingen op de omhaagde erven te stimuleren. Langs de paden staat beplanting van beukenhaag langs een erf, elzenhaag langs fruit en af en toe een knot-es langs de wetering als deze langs een wei loopt.

Bijzondere plekken waar volgens de Structuurvisie gezocht dient te worden naar landschapsversterkend bouwen zijn de ‘groene buffers’ tussen Lienden, Ommeren en Ingen. Tussen de kernen die aan elkaar dreigen te groeien, is gewenst groene buffers aan te leggen. De recreatieve waarde neemt daarmee toe en de dorpsentrees zijn herkenbaar en aantrekkelijk. Dit kan de cultuurhistorische leesbaarheid versterken, waarin de kernen zich afzonderlijk van elkaar op de oeverwal ontwikkelden.

Landschapselementen die in dit deelgebied kunnen worden versterkt zijn:

- ✔ Voorpootbomen als deel van Betuwse laantjes met nutsbomen of knotbomen;
- ✔ Pad naar wetering langs geschoren elzensingels of doornenroosingel(s);
- ✔ Pad tussen sloot met knot-essen en evt. elzensingel;
- ✔ Dorpsgaard of 'limestoren' met uitzicht naar rivier en heuvelrug

In het LOP staat weinig beschreven over de landschapselementen die gewenst zijn te gebruiken voor landschappelijke inpassing van agrarische percelen. Gezien de locatie van het initiatief is het wenselijk te voorzien van landschappelijke inpassing. Er is namelijk een aanzicht vanaf de Rijnbandijk op het perceel dat in gebruik wordt genomen voor de boomteelt. Aan de zijde van de Rijnbank 13 is al ruim voorzien in begroening. Voornemens is om middels landschappelijke inpassing het aanzicht op het perceel te verzachten aan de andere zijde.

4 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

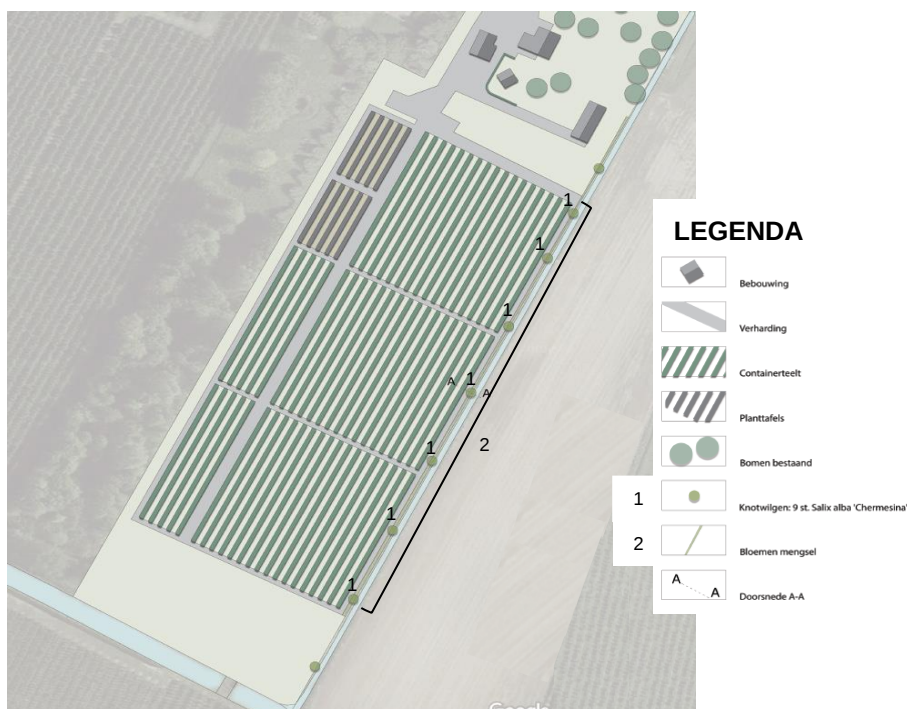
In het beleid van de gemeente komt naar voren dat ontwikkelingen bij bestaande woon- en bedrijfstvormen landschappelijk zorgvuldig ingepast dienen te worden. De uitstraling van buitens en landgoederen is erg belangrijk in dit gebied. Het plangebied ligt dichtbij de Rijnbanddijk. Deze wordt veel in gebruik genomen voor (fiets-)toerisme in de Betuwe. Aan de westelijke zijde bevindt zich een woning van derden op de Rijnbanddijk 13. Dit perceel is al ruimschoots voorzien van beplanting en bomen. Dit verzacht dan ook het aanzicht vanaf de dijk op het perceel aan deze zijde. Enkel blijft een open aanzicht op het perceel voorzien aan de oostelijke zijde. Het is wenselijk voor de beoogde situatie dit aanzicht te versterken.

Beoogde situatie

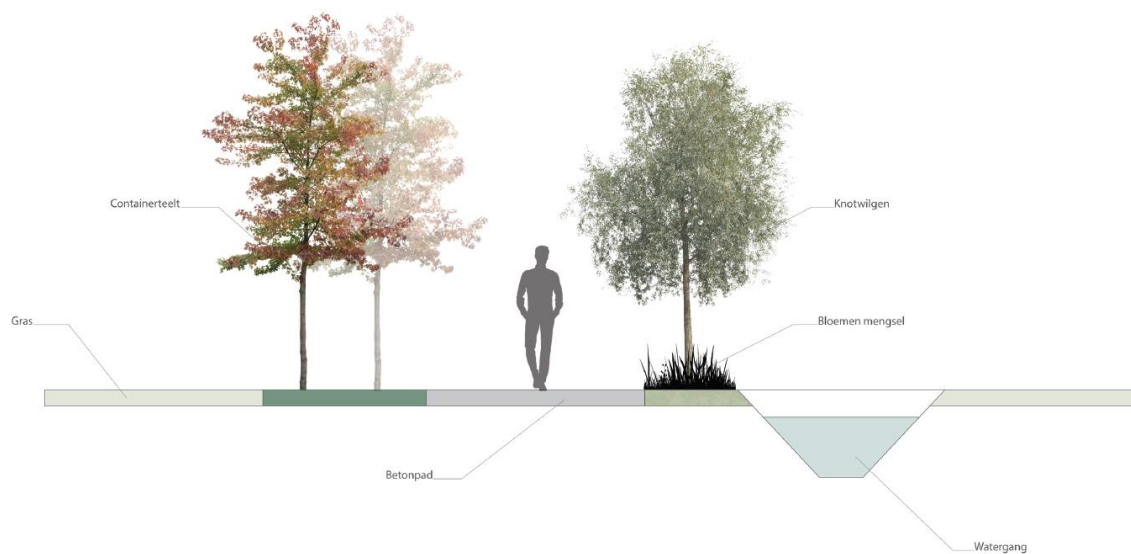
Het plangebied wordt zodanig ingericht dat het een landelijke en ruimtelijke sterke uitstraling heeft. Tegelijkertijd wordt het aanzicht op het perceel vanaf de Rijnbanddijk verzacht door middel van gebiedseigen beplanting. Dit wordt gedaan door het aanplanten van knotwilgen en de aanleg van een bloemenstrook.

In de beoogde situatie wordt het perceel gedeeltelijk voorzien van stelconplaten ten behoeve de agrarische bewerkbaarheid. Aan de rand van het perceel worden deze stelconplaten aangelegd. Ook worden deze aangelegd tussen de bomenvelden en pottentafels in. Er worden in totaal 5 verschillende bomenvelden aangelegd. Ook worden twee pottenvelden aangelegd. Tussen de bomen en pottenvelden worden grasbanen ingezaaid.

Om het aanzicht om de bomenteelt en de verharding te verzachten, zullen knotwilgen worden aangeplant op de oostelijke zijde van het perceel. Deze worden langs de gehele zijde aangeplant. Dit betreft in totaal 9 stuks. Tussen de knotwilgen zal bloemenmengsel worden ingezaaid. Deze twee elementen voorzien in een fraaie akkerrand. Tevens geeft dit een verzacht aanzicht vanaf de dijk. Met dit landschapsplan is sprake van een goede balans tussen de bewerkbaarheid van de bedrijfslocatie en de landschappelijke (belevings-)waarde. Figuur 4.1 en 4.2 laten een gedetailleerd overzicht zien van de inrichting van het perceel. In tabel 4.1 is de plantsamenstelling van de landschappelijke inpassingselementen weergegeven.

Figuur 4.1 - Voorgenomen landschappelijke inpassing

Figuur 4.2: Doorsnede van voorgenomen initiatief aan de westelijke perceelzijde.

Figuur 4.3 - Voorbeeld van een ingezaaid inheems bloemenmengsel & knotwilg

Tabel 4.1 Plantsamenstelling nieuwe bomen

Aanduiding op verbeelding	Nederlandse Naam	Wetenschappelijke naam	Aantal
1	Knotwilg	<i>Salix alba 'Chermesina'</i>	9
2	Bloemenmengsel	-	Ca. 250 m

De voorgenomen tekening van de landschappelijke inpassing zijn ook bijgevoegd als bijlage A1 en A2.

BIJLAGE A – TEKENINGEN LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

1. Landschappelijke inpassing perceel
2. Doorsnede landschappelijke inpassing